

Informace ze zdravotnictví Plzeňského kraje

Ústavu zdravotnických informací a statistiky
České republiky

Plzeň
7.9.2005

12

Diabetologie - činnost oboru v Plzeňském kraji v roce 2004

Diabetology - Activity in Branch in the Plzeňský Region in 2004

Souhrn

Informace ze zdravotnictví kraje o činnosti oboru diabetologie v Plzeňském kraji v roce 2004 obsahuje údaje o ambulantní péči v členění podle druhu zdravotnického zařízení a podle území z oblasti personálního zajištění, činnosti a podrobné údaje o léčených diabetících.

Summary

Information on health service activity in the branch of diabetology in the Plzeňský region in 2004 contains data about out-patient care by type of establishment and by districts of the region, data about personnel capacity, activity and detailed data about diabetics under treatment.

Podkladem pro zpracování dat v této informaci o činnosti oboru diabetologie je výkaz A (MZ) 1-01 za rok 2004. Výkaz vyplňuje samostatně každá odborná diabetologická ordinace, včetně ambulantních částí nemocnic. Výkaz dále vyplňují ordinace praktického lékaře pro dospělé (PL pro dospělé). Praktičtí lékaři vykazují pouze diabetiky, které aktivně léčí. Údaje jsou uváděny za všechna zařízení, která poskytují péči diabetikům, bez ohledu na zřizovatele.

Vznikem zákona č. 96/2004 Sb., o nelékařských zdravotnických povoláních, vchází v platnost nové kategorie zdravotnických pracovníků, které již nejsou plně srovnatelné s kategoriemi původními. Tam kde byli v minulých letech uváděni SZP (střední zdravotničtí pracovníci), jsou nyní uváděni ZPBD (zdravotničtí pracovníci způsobilí k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu po získání odborné způsobilosti).

Personální zabezpečení diabetologie

Ambulantní diabetologickou péči v Plzeňském kraji zajišťovalo celkem 32 diabetologických ordinací a 130 ordinací praktického lékaře pro dospělé (PL pro dospělé). V odborných ordinacích pracovalo celkem 17,66 lékařů a 17,73 ZPBD. V ordinacích nepracovali smluvní pracovníci. Na jeden úvazek lékaře v diabetologické ordinaci připadlo v průměru 1 780 léčících se diabetiků. Péči o diabetiky zajišťovaly i některé ordinace praktických lékařů pro dospělé, jejichž počet je zahrnut v první tabulce do řádků „Ambulantní část lůžkových ZZ“ (4 ordinace PL) a „Ostatní ambulantní zdravotnická zařízení“ (126 ordinací PL). Vzhledem k tomu, že nejsou vyčleněny úvazky PL a ZPBD pro léčbu diabetiků v ordinacích PL a nevykazují se tam samostatně ani ošetření diabetiků, nemohly být tyto úvazky a počty ošetření započítány a vznikl tak nepoměr mezi počtem ordinací, počtem pracovníků a počtem ošetření v těchto dvou řádcích.

Činnost v oboru diabetologie

V průběhu roku 2004 bylo v odborných diabetologických ordinacích provedeno celkem 113 760 ošetření-vyšetření (dále jen ošetření), což představuje v průměru 3,6 ošetření na jednoho diabetika za rok. Počet ošetření za kraj oproti roku 2003 zaznamenal 6,6 % nárůst.

Ke konci sledovaného roku se na diabetes léčilo 35 149 osob, z toho 89,5 % bylo léčeno v diabetologických ordinacích a 10,5 % u svých praktických lékařů pro dospělé. Z celkového počtu léčených osob tvořily ženy 53,81 %. Počet léčených diabetiků má trvale vzestupnou tendenci. Oproti roku 2003 došlo k jejich nárůstu o 3,8 %. V roce 2004 připadalo na 10 tisíc obyvatel Plzeňského kraje v průměru 639,5 léčících se diabetiků. Nejvyšší počet léčených diabetiků na 10 tisíc obyvatel byl vykázán v okrese Plzeň-město (923,3), nejnižší v okrese Plzeň-sever (282,8). Z uvedených údajů je zřejmé, že ordinace v okrese Plzeň-město ošetřují i pacienty z jiných okresů. Nově zjištěná onemocnění tvořila 9,1 % (3 211 případů, z toho 50,33 % se týkalo žen). Z léčených diabetiků v průběhu roku 2004 zemřelo 1 073 osob, z toho 49 % žen.

Z celkového počtu pacientů (35 149) léčených (stav k 31. 12. 2004) na diabetes v diabetologických ordinacích a u svých PL pro dospělé se jich 1 595 léčilo s diabetem I. typu (děti do 14 let tvořily 2,4 %, mladiství 2,3 % a dospělí 95,3 %). S diabetem II. typu se léčilo 33 024 pacientů a se sekundárním diabetem 530 pacientů. Porucha glukóзовé tolerance byla zjištěna u 2 923 pacientů.

Struktura léčených diabetiků podle druhu léčby byla následující: pouze dietou bylo léčeno 32,4 % diabetiků (v roce 2003 34,8 %), perorálními antidiabetiky (PAD) bylo léčeno 43,7 % (v roce 2003 42,1 %), inzulínem 18,6 % (18,2 % v roce 2003) a 5,3 % kombinovanou léčbou inzulín + PAD (4,8 % v roce 2003). Je zřejmé, že zvyšující se věk pacientů a délka trvání nemoci a její komplikace přispěly ke změnám ve struktuře léčby tj. mírný pokles v léčbě jen dietou, nárůst léčby PAD, mírné navýšení léčby inzulínem a navýšení kombinované léčby. U osob léčících se inzulínem došlo i ke změně struktury dávkování inzulínu. V roce 2003 si aplikovalo 42,8 % pacientů 1 až 2 dávky denně, v roce 2004 došlo ke snížení na 40,1 %. Léčbu třemi a více dávkami denně provádělo v roce 2003 55,2 % a v roce 2004 již 57,4 % diabetiků. Aplikace inzulínu inzulínovou pumpou se zvýšila v roce 2004 z loňských 1,9 % na 2,5 %.

Počet léčených osob s komplikací diabetu se zvýšil oproti roku 2003 o 5 %. Diabetickou nefropatií trpělo 4 897 (4 573 v roce 2003) osob (13,93 % z celku). Diabetickou retinopatií 6 106 (5 795 v roce 2003) osob (17,37 % z celku), z toho bylo slepotou postiženo 152 (166 v roce 2003) osob. Další diabetickou komplikací je diabetická noha, která se vyskytla u 2 298 (2 280 v roce 2003) léčených osob (6,54 % z celku). Závažným následkem této komplikace je amputace, která postihla 630 (615 v roce 2003) léčených osob (tj. 27,4 %) z výskytu této komplikace.

Zpracovala: Jaroslava Kerestešová

ÚZIS ČR, Plzeňský krajský odbor

nám. Míru 3, 301 00 Plzeň

tel.: 374 720 168

e-mail: kerestesova@uzis.cz

<http://www.uzis.cz>

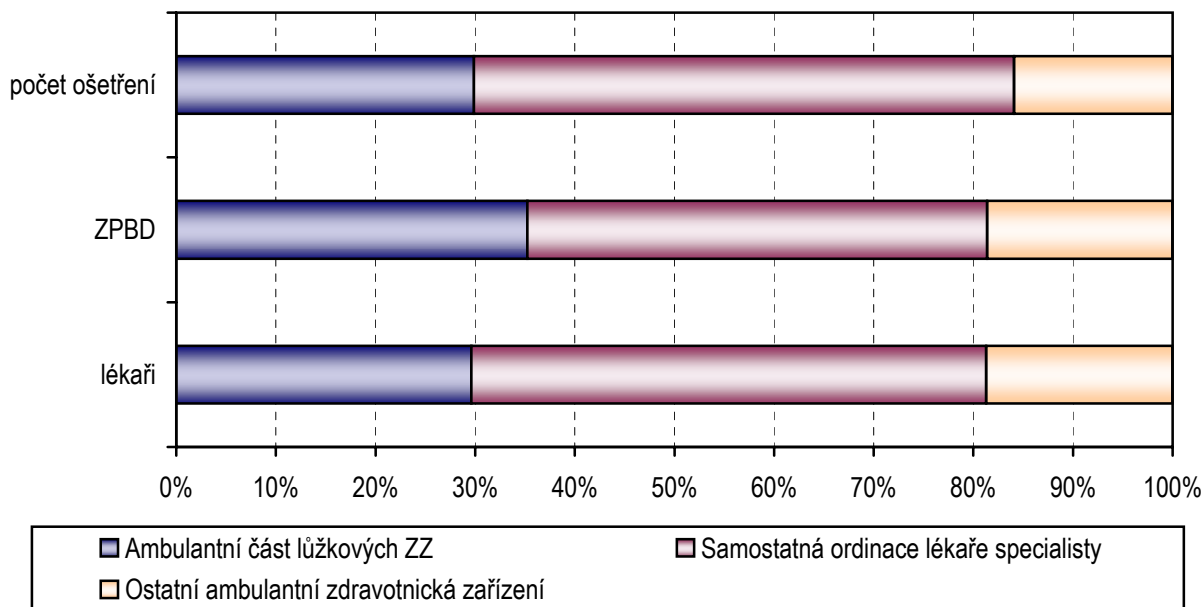
Personální zajištění a počty ošetření dle druhu zdravotnických zařízení

Ukazatel	Počet ZZ a pracovišť	Počet pracovníků ¹⁾		Počet ošetření - vyšetření	
		lékaři	ZPBD ²⁾	celkem	na 1 lékaře
dle druhu zařízení					
Ambulantní část lůžkových ZZ	13	5,23	6,25	33 995	6 500,0
Samostatná ordinace lékaře specialisty	21	9,13	8,18	61 666	6 754,2
Ostatní ambulantní zdravotnická zařízení	128	3,30	3,30	18 099	5 484,5
Celkem	162	17,66	17,73	113 760	6 441,7
dle území					
Domažlice	18	1,90	1,60	13 471	7 090,0
Klatovy	33	1,91	1,66	10 872	5 692,1
Plzeň-město	50	9,36	10,05	56 600	6 047,0
Plzeň-jih	13	1,80	1,80	13 559	7 532,8
Plzeň-sever	11	0,72	0,72	4 845	6 729,2
Rokycany	18	1,07	1,00	7 408	6 923,4
Tachov	19	0,90	0,90	7 005	7 783,3
Plzeňský kraj	162	17,66	17,73	113 760	6 441,7
ČR	2 804	309,40	355,78	2 092 856	6 764,2

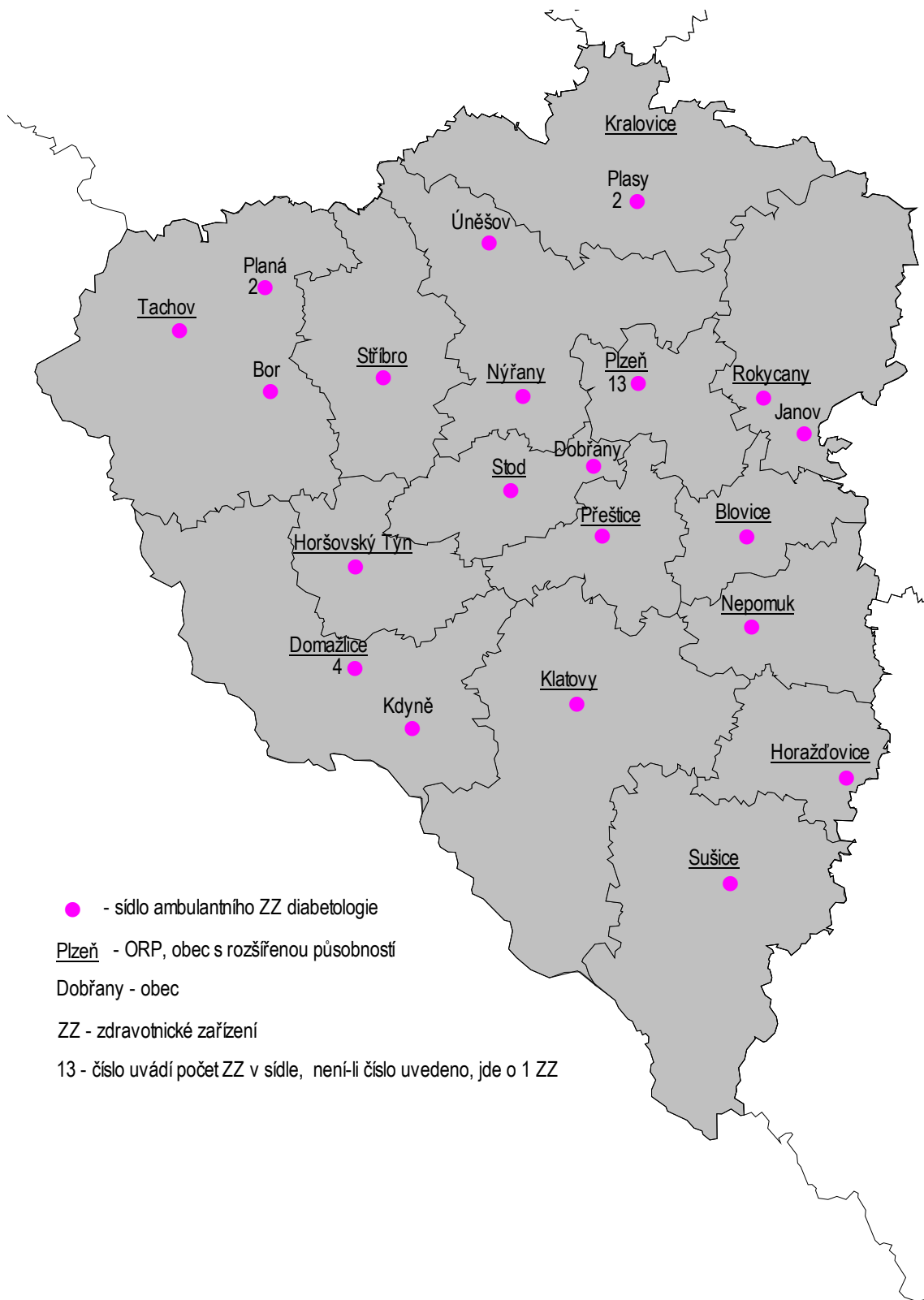
¹⁾ Součet úvazků, vč. smluvních

²⁾ ZPBD - zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu dle zákona č. 96/2004 Sb., o nelékařských povoláních (§ 5 - § 21)

Struktura personálního zajištění a ošetření oboru diabetologie dle poskytovatele ambulantních služeb (jen odborné ordinace)

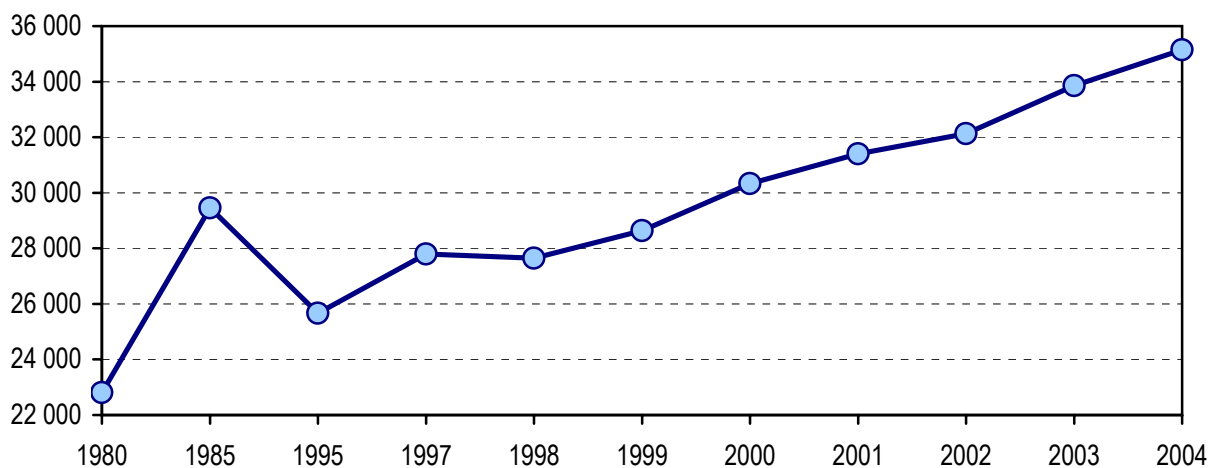
Síť specializovaných diabetologických ordinací v Plzeňském kraji dle ORP (včetně detašovaných pracovišť)

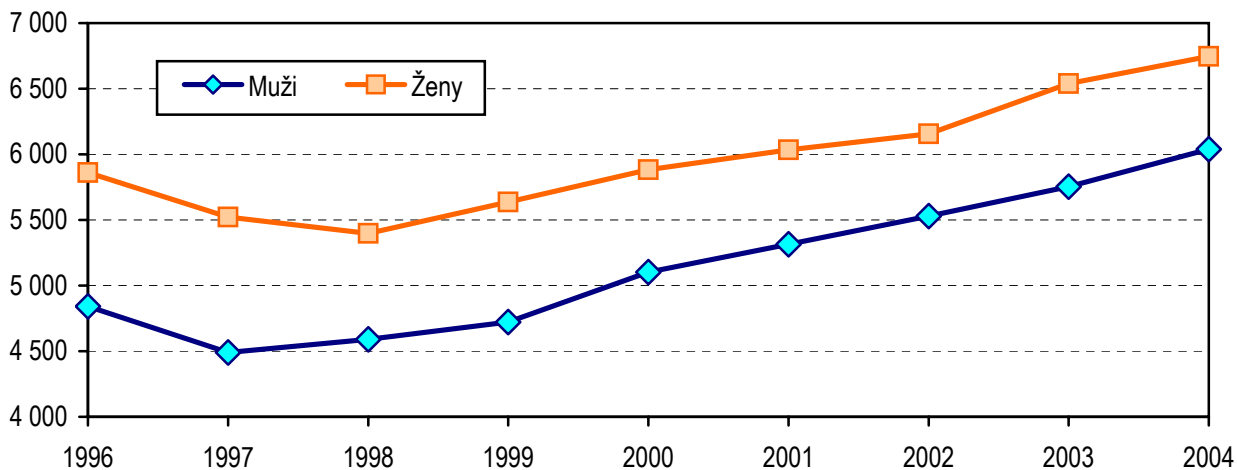
Počet léčených diabetiků k 31. 12. 2004

Ukazatel	Počet léčených pacientů				Počet nově zjištěných onemocnění		
	celkem	z toho (v %):		u PL pro dospělé (v %)	celkem	z toho (v %):	
		muži	ženy			muži	ženy
Domažlice	3 474	47,90	52,10	9,07	322	48,76	51,24
Klatovy	4 632	46,70	53,30	22,56	386	47,15	52,85
Plzeň-město	15 016	47,41	52,59	4,94	1 457	50,24	49,76
Plzeň-jih	4 445	42,02	57,98	7,15	443	52,37	47,63
Plzeň-sever	2 105	44,04	55,96	7,08	158	44,94	55,06
Rokycany	2 029	42,68	57,32	28,14	184	49,46	50,54
Tachov	3 448	47,27	52,73	16,42	261	49,81	50,19
Plzeňský kraj	35 149	46,19	53,81	10,54	3 211	49,67	50,33
Česká republika	712 079	46,17	53,83	15,95	54 303	48,15	51,85

Vývoj počtu léčených diabetiků v letech 1980 - 2004 (absolutně)

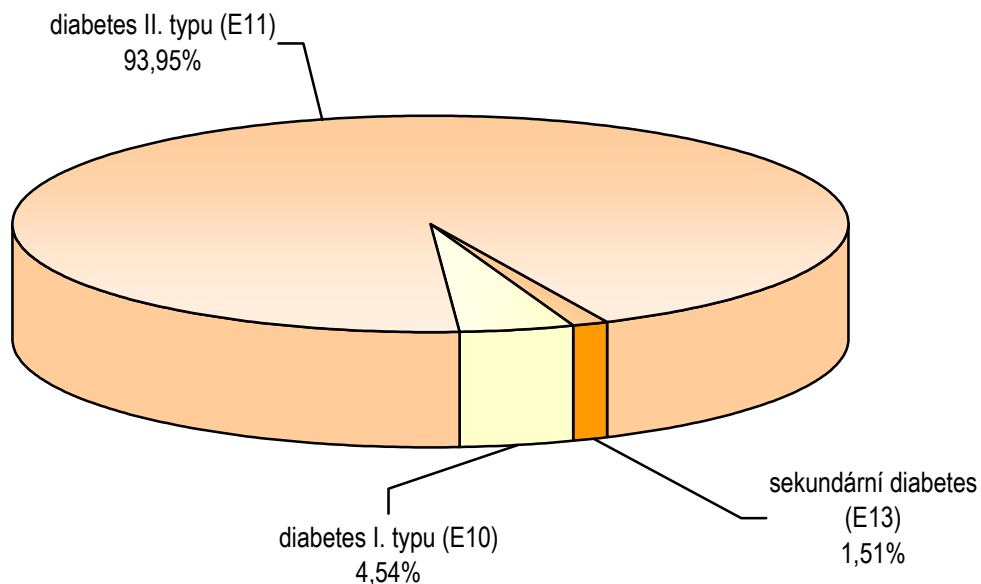
Vývoj počtu léčených diabetiků na 100 tisíc obyvatel v letech 1996 - 2004

Léčené osoby podle jednotlivých typů diabetu

Ukazatel	Počet léčených osob podle jednotlivých typů diabetu				
	absolutně	na 10 000 obyvatel	v %		
			I. typ DM (E10)	II. typ DM (E11)	sekundární diabetes (E13)
Domažlice	3 474	589,13	3,3	95,8	0,9
Klatovy	4 632	529,10	3,7	96,1	0,2
Plzeň-město	15 016	923,34	6,9	92,2	0,9
Plzeň-jih	4 445	644,77	2,3	91,5	6,2
Plzeň-sever	2 105	282,82	0,5	98,7	0,8
Rokycany	2 029	443,91	5,0	93,8	1,2
Tachov	3 448	670,76	1,9	97,2	0,9
Plzeňský kraj	35 149	639,52	4,5	94,0	1,5
Česká republika	712 079	696,71	6,8	91,9	1,4

Struktura léčených diabetiků podle typu diabetu

Počet léčených osob s chronickou diabetickou komplikací

Ukazatel	Diabetická							% pacientů s diabetickou komplikací ze všech pacientů		
	nefropatie		retinopatie			noha		diabetická nefropatie	diabetická retinopatie	diabetická noha
	celkem	z celku s renální insuficiencí	celkem	z celku		celkem	z celku s amputací			
				proliferativní	slepota					
Domažlice	271	78	423	149	6	158	53	7,80	12,18	4,55
Klatovy	797	134	1 074	343	16	261	77	17,21	23,19	5,63
Plzeň-město	2 308	740	2 219	581	49	1 197	279	15,37	14,78	7,97
Plzeň-jih	1 106	591	1 291	471	61	325	98	24,88	29,04	7,31
Plzeň-sever	148	69	542	115	3	151	20	7,03	25,75	7,17
Rokycany	162	45	85	28	3	69	33	7,98	4,19	3,40
Tachov	105	39	472	86	14	137	70	3,05	13,69	3,97
Plzeňský kraj	4 897	1 696	6 106	1 773	152	2 298	630	13,93	17,37	6,54

Léčení diabetici podle druhu léčby

Ukazatel	Jen dietou		PAD		Jen inzulínem		Kombinací inzulínu a PAD	
	absolutně	na 10 000 obyvatel	absolutně	na 10 000 obyvatel	absolutně	na 10 000 obyvatel	absolutně	na 10 000 obyvatel
Domažlice	1 071	181,62	1 686	285,92	530	89,88	187	31,71
Klatovy	1 187	135,59	2 730	311,84	593	67,74	122	13,94
Plzeň-město	4 341	266,93	5 433	334,08	4 094	251,74	1 148	70,59
Plzeň-jih	1 888	273,87	2 014	292,14	382	55,41	161	23,35
Plzeň-sever	661	88,81	1 115	149,81	232	31,17	97	13,03
Rokycany	459	100,42	1 229	268,89	230	50,32	111	24,29
Tachov	1 779	346,08	1 138	221,38	489	95,13	42	8,17
Plzeňský kraj	11 386	207,16	15 345	279,19	6 550	119,17	1 868	33,99
Česká republika	242 668	237,43	310 659	303,95	111 937	109,52	46 815	45,80

Struktura léčených diabetiků podle druhu léčby

